

International Migration Outlook: SOPEMI

2008 Edition

Summary in Turkish

Uluslararası Göç Görünüm Raporu: SOPEMI - 2008

Türkçe Özet

Uluslararası göç, OECD üyesi ülkelerin politikalarında merkezi bir öncelik taşıyor. Bu yıllık yayında bu ülkelerin politikaları ve göç hareketlerindeki son gelişmeler analiz ediliyor. Yüksek vasıflı işçi, geçici işçi ve öğrenci girişlerinin artan öneminin altı çiziliyor. Ayrıca, başta Avrupa olmak üzere, serbest dolaşım bölgelerinde göç hareketlerindeki artış da vurgulanıyor. Bu raporda göçmenlerin istihdam durumu ile OECD ülkelerinde toplam istihdamdaki değişikliklere katkıları üzerinde odaklanılıyor. İlk kez, bu raporda göçmenler ile yerli doğumlular arasındaki ücret farklılıklarının analizinin yanı sıra göçmenlerin işgücü pazarına entegrasyonunun “skor tahtası” sunuluyor.

Bu yayında aynı zamanda, göçmenlerin giriş, kalış ve işgücü pazarına katılımını düzenleyen yeni yasalar dahil, göçmen politikalarında uygulamaya konan başlıca değişiklikler de inceleniyor. Göçmenlerin işgücü pazarının ihtiyaçlarına göre seçilerek alınımının yanı sıra göçmenlerin entegrasyonunu kolaylaştırıcı önlemler anlatılıyor. Sınır kontrollerinin geliştirilmesi ve kaçak göçle mücadeleyle yönelik önlemler ayrıntılı olarak analiz ediliyor.

*Uluslararası Göç Görünüm Raporu
2008 OECD'ye doğru göç
hareketlerinde artış olduğunu
gösteriyor...*

Yabancı uyrukluların kalıcı tipte yasal göçlerindeki artış 2006 yılında devam ederek (yaklaşık dört milyon), 2005 yılına göre %5 dolayında bir artış ile son yıllara kıyasla görece yavaşlama gösterdi. ABD, Kore ve İspanya'ya girişlerde büyük artışlar oldu. Orantısız olarak en büyük artışlar Portekiz, İsveç, İrlanda ve Danimarka'da yaşanırken, özellikle Avusturya ve Almanya'da düşüşler görüldü. OECD ülkelerine 2.5 milyon geçici göçmen işçi geldi, ama geçici göç kalıcı tipteki göçten daha yavaş artıyor.

*...özellikle aile göçleri ve istihdam
amaçlı göçler artarken...*

Kalıcı göçmen girişlerinde, Japonya dışında, aile göçleri ağır basmaya devam ediyor. Göç rejiminin büyük ölçüde ailelere dayandığı ABD'de (%70) ve Fransa'da (%60) aile göçleri önemli olmaya devam ediyor, ve birçoğu Ukrayna'dan olmak üzere son göçmen işçilerin aile fertlerinin gelmesiyle Portekiz'de de aile göçü önemli hale geldi. İtalya, İrlanda, İspanya ve Britanya'nın aralarında bulunduğu birçok Avrupa ülkesinin önemli oranda göçmen işçi alan ülkeler olduğu, kalıcı göçmenlerin %30 ile %40 kadarının işle ilgili nedenlerle geldiği görülüyor. Avrupa'da serbest dolaşım çerçevesindeki göç önemli bir oran oluşturuyor. Avusturya, Belçika, Danimarka ve Almanya'da, bu hareketler kalıcı göçlerin neredeyse yarısını, İsviçre'de ise %70'e yakın bölümünü oluştururken, Fransa, İtalya ve Portekiz'de çok daha sınırlı bir ölçüde (%20'den az). Örneğin, Britanya daha az vasıflı işgücü ihtiyaçlarının çoğunu serbest dolaşım aracılığıyla karşılıyor.

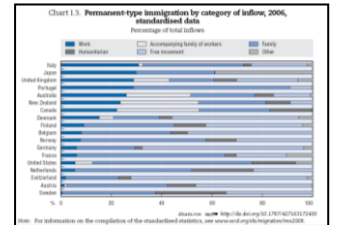
*...ilticacıların sayısı azalmaya devam
ediyor*

OECD ülkelerinde iltica başvuruları 2006 yılında dört yıldır sürekli düşüş gösteriyordu. En çok sayıda başvuru alan ülke 41 000 ile ABD olurken, Kanada, Fransa, Almanya ve Britanya hep 20 000 ile 30 000 aralığında kaldı. Kişi başına düşen rakamlar bakımından ise İsveç, Avusturya ve İsviçre başlıca başvuru alan ülkeleri oluşturuyor. En önemli iltica kaynağı ülkeleri ise Irak, ardından Sırbistan ve Karadağ oluşturuyor.

Uluslararası öğrenci girişleri artıyor

Uluslararası öğrencilerin toplam sayısı 2000 - 2005 yılları arasında %50 dolayında artıp, ABD ve Britanya'da ayrı ayrı yaklaşık 120 000 öğrenci, Fransa'da yaklaşık 100 000 ve Avustralya'da 85 000'e yakın artış görüldü. Yeni Zelanda, Çek Cumhuriyeti, Japonya, Kore ve

Grafik I.3. Giriş kategorilerine göre kalıcı göçler, 2006 yılı, standartlaştırılmış veriler

Hollanda’da yüzde olarak büyük artışlar gerçekleşti. Uluslararası öğrenciler OECD ülkeleri için potansiyel bir yüksek vasıflı göçmen işçi kaynağı olmasına karşın, öğrenim tamamlandıktan sonra kalış oranları hakkında henüz sistematik veriler mevcut değil.

Avrupalı göçmenler Avrupa’da, ama Asyalı göçmenler Avrupa dışında çok daha yaygın

2006 yılında Avrupa’ya göçmen girişlerinin %60’ı Avrupa kaynaklıydı; oysa Asya’dan Avrupa dışındaki OECD ülkelere hareketler bu bölgeye toplam girişlerin neredeyse %50’sini oluşturuyordu. Avrupa dışındaki OECD ülkelere Latin Amerikalı göçmenlerin girişleri büyük ölçüde çok sayıda Meksikalının ABD’ye göçünden kaynaklanıyor. Portekiz ve İspanya’ya Latin Amerika’dan göçün artan önemi de dikkat çekiyor. Kuzey Afrika kaynaklı hareketlerin yaklaşık %85’inin hedefi Avrupa olmasına karşın, Sahra-altı Afrika kaynaklı hareketlerin yaklaşık %60’ı Avrupa dışındaki OECD ülkelere yöneliyor. Aynı şekilde, Avrupa ülkelerine kıyasla Avrupa dışındaki OECD ülkelere Güney Asya dört kat, Doğu ve Güneydoğu Asya ise altı-yedi kat daha fazla göçmen gönderdi.

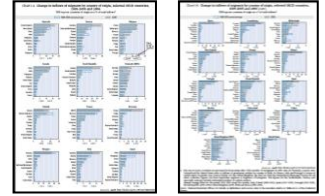
Çin göç hareketlerinin neredeyse yüzde 11’ini oluştururken, Polonya ve Romanya bunun yarısından azını oluşturuyor

Göçmen girişleri bakımından kaynak ülkeler listesinin en başında yer alan yirmi ülke 2006 yılındaki tüm girişlerin tam %60’ını oluştururken, listenin en başında Çin, Polonya ve Romanya yer aldı. 2006 yılında sona eren altı yıllık süre içinde en büyük artışı Bolivya, Romanya ve Polonya gördü. Öte yandan, Türkiye, Rusya Federasyonu ve Filipinler ise 2000 yılından bu yana girişlerde ılımlı düşüşler gördü. Son on yıl içindeki hareketlere kıyasla, 2006 yılında diğer OECD ülkelere büyük sayılarda Alman ve Polonyalı göçmen girişleri kaydedildi. Almanya’dan göçlerdeki artış, başta Polonya, Avusturya, İsviçre, Hollanda ve Danimarka olmak üzere, esas olarak komşu ülkelere oluyor. İsveç, Belçika, Hollanda, Norveç, Danimarka ve Almanya’ya ise Polonya’dan göç arttı.

Potansiyel olarak yeni OECD üyelerinden ve işbirliği artmakta olan ülkelere göç hareketleri OECD’ye olan tüm göçmen girişlerinin altında birini oluşturuyor

Mayıs 2007’de OECD ülkeleri Şili, Estonya, İsrail, Rusya ve Slovenya’yı üyelik görüşmelerine başlamaya davet etmeyi kararlaştırdı ve Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya ve Güney Afrika’nın olası

Grafik I.4a ve grafik I.4b.
Bazı OECD ülkelerinde kaynak ülkelere göre göçmen girişlerindeki değişim (1995-2005 ve 2006)

üyeliğini hedefleyerek işbirliğini arttırmayı teklif etti. Bu 10 ülkeden OECD'ye olan göçmen girişleri halen 2006 yılında OECD'ye olan tüm göçmen girişlerinin altıda birini, ama ancak tüm göçmenlerin %10 kadarını oluştururken, eskiden Çin ve Hindistan'da yaşayıp şimdi OECD ülkelerinde bulunanların sayısı ise ayrı ayrı yaklaşık 2 milyona ulaşıyor.

2000 yılından bu yana yabancı ülke doğumlu nüfus yaklaşık %18 arttı.

Elde veri bulunan OECD ülkelerinde yabancı ülke doğumlu nüfus 2000 yılından bu yana %18'lik bir artış göstererek 2006 yılında toplam nüfusun yaklaşık %12'sini oluşturuyordu. Başta İrlanda, Finlandiya, Avusturya ve İspanya olmak üzere, bazı ülkelerde 2000 yılından bu yana göçmenlerin nüfus içindeki oranında çok yüksek artış oranları görüldü.

Rapor, göçmenlerin OECD ülkelerindeki işgücü pazarına katkısı üzerinde odaklanıyor

2006 yılında yurtdışında doğmuş kişiler OECD ülkelerindeki işgücünün ve çalışan nüfusun önemli bir oranını oluşturuyordu. Ancak ev sahibi ülkeler arasında önemli farklılıklar var. Finlandiya'da göçmenler toplam çalışan nüfusun %3'ten azını oluştururken, tersine Avustralya, İsviçre ve Yeni Zelanda'da bu rakam %25 ya da üzeri gibi yüksek bir oranı buluyor. Göçmenlerin toplam çalışan nüfus içindeki oranında artış özellikle İspanya, İrlanda ve İtalya'da dikkat çekiciydi.

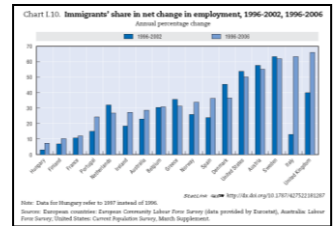
OECD ülkelerinin çoğunda (gerek erkek, gerekse kadın) göçmenler yerli doğumlu meslektaşlarından önemli oranda daha düşük ücret alıyorlar...

Avustralya dışında, göçmenler yerli doğumlulardan daha düşük ücret alıyorlar. Ortalama göçmen ücretleri yerli doğumlulardan ABD'de yaklaşık %20, Hollanda'da %15 daha düşük. Göçmen/yerli ücret eşitsizliği genel olarak kadın/erkek ücret eşitsizliğinden daha az.

Grafik I.6. Bazı OECD ülkelerinde yabancı ülke doğumlu ve yabancı nüfus (2006)

Grafik I.10. Göçmenlerin çalışan nüfus içindeki oranında net değişim (1996-2002, 1996-2006)

... ve OECD dışındaki ülkelerden gelen göçmenler özellikle dezavantajlılar

İşgücü pazarında ev sahibi ülkede elde edilen vasıflara ve burada yaşanan yıl sayısı ile ölçülen deneyime büyük değer verildiğini gösteren bazı göstergeler var. Buna ek olarak, OECD dışındaki ülkelerden gelen göçmenler önemli oranda daha düşük ücretler alıyorlar. Bunun tersine – oturma süresine konan kontrollerden sonra bile – ev sahibi ülke vatandaşlığına geçen göçmenler daha yüksek ücret alıyorlar.

Bu yılın raporunda göçmen politikalarındaki yapısal ve kurumsal gelişmeler gözden geçiriliyor

Göçmen hareketlerinde 2006-2007 yıllarında büyük çaplı yeni karışıklıklar olmaksızın, Fransa, Macaristan, Romanya ve Britanya gibi birçok OECD üyesi ülke, göçmen politikalarında önemli yapısal değişiklikleri uygulamaya koymaya karar verdi. Yasama ya da uygulama değişikliklerinden bazıları yarım kalmış işlerin devamı ya da sonuçlandırılması, diğerleri ise yeni girişimler niteliğinde (Kanada, Finlandiya, Japonya, Norveç, Polonya ve Portekiz).

İki özel bölümde güncel konular ele alınıyor...

OECD ülkeleri arasında yüksek vasıflıların kendine çekme ve tutma konusundaki rekabet yüksek, ama işgücü pazarında daha az vasıflı çok sayıda işlerde de açıklar ortaya çıkıyor. Düşük vasıflı işlerde çalışacak işçilere duyulan talep kısmen göçlerle karşılandı. OECD ülkelerinde düşük vasıflı işgücü göçünün yönetilmesi zor bir sorun. Başlıca kaygı noktasını düşük vasıflı göçmenlerin ev sahibi ülkelerde entegrasyonu ve uzun vadeli istihdam edilebilirliği oluşturuyor. Birçok OECD ülkesinde halen göçmenlere yönelik geçici iş programları uygulanıyor. Geçici göçmenliğin öneminin artması, geri göç ve bunun göçmen gönderen ülkelerin gelişmesine katkısı konusuna ilginin yeniden gündeme gelip artmasına yol açtı.

...birinci bölümde düşük vasıflı işçilerin göçünün yönetilmesi konusu ele alınıyor

Düşük vasıflıların göçü gerek kontrol altındaki göçmenlik programları, gerekse kontrol dışı (kaçak) göçmenlik kanalıyla gerçekleşiyor. Bu bölümde OECD ülkelerinin işgücü içerisinde düşük vasıflı işçilerin varlığı ve rolünün yanı sıra bu işçilerle ilgili istihdam stratejileri analiz ediliyor. Düşük vasıflı işgücü göçünün yönetilmesi

Tablo I.13. Hangi ülkeden geldiğine ve cinsiyete göre, göçmenler ile yerli doğumluların ortalama ücretleri

Median wage	Men			Women		
	Born in OECD	Born in OECD (incl. Turkey and Mexico)	Born outside the OECD	Born in OECD	Born in OECD (incl. Turkey and Mexico)	Born outside the OECD
Australia	112	112	101	111	110	104
Canada	102	102	87	100	100	88
France	100	100	86	92	92	88
Germany	100	100	88	92	92	87
Portugal	100	100	100	114	112	86
Switzerland	99	100	87	100	100	81
United Kingdom	88	88	85	86	87	86
United States	88	114	81	78	100	84
Netherlands	88	88	78	88	88	81

Source and Note: See methodological Annex under www.oecd.org/immigration/immigration.htm

Grafik II.2. Düşük eğitimli işgücü arasında yabancı doğumluların yüzdesi (1995-2006)

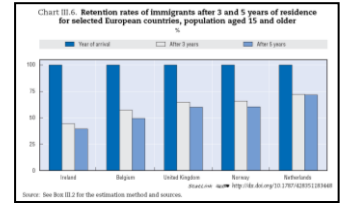

konusunda birçok ülke epey deneyim sahibi olup, bir dizi geçici göçmenlik programının iyi işlediği görülüyor. Ancak, izinsiz hareketlerin ve göçmenlerin yasadışı çalıştırılmasının devam etmesi, mevcut politikaların tam olarak yeterli olmadığını gösteriyor. Ev sahibi ülkelerin işgücü pazarındaki ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yeterli çalışma izinleri ve giriş olanakları sağlanması için, işgücü pazarının düzenli aralıklarla dikkatle değerlendirilmesinin göçmen işçi programının ilk önemli unsuru olduğu görülüyor. Düşük vasıflı göçmen programlarının istihdam gereklerine bağlı olması ve izinlerin genellikle belli somut işlerle sınırlandırılması nedeniyle istismar olasılığı, işçi haklarına saygının güvence altına alınması için dikkatli izleme ve kontrol rejimleri uygulanması, bunun yanı sıra işverenlere yasallığa saygı gösterilmesi için teşvikler de sunulması gerektiğini vurguluyor. Son olarak, istihdam ilişkisinin muhafazasından bütün tarafların çıkarı olması nedeniyle, kalıcı ya da devamlı ihtiyaçlar için geçici göçmenlik programlarına başvurulması problemlili olabilir.

...ve ikinci bölümde geri göç konusunda yeni bir perspektif sunuluyor

Geri göçün boyutları ve özelliği nedir? Hangi göçmenlerin ülkelerine dönmeleri daha olası? Neden bazı göçmenler ev sahibi ülkede kalıcı olarak yerleşirken, diğerleri sadece kısa bir süre kalmayı tercih ediyorlar? Bu konuda göçmen politikaları nasıl rol oynamalı? Geri göç iyi yönetilebilir mi? Son olarak, bunun geri dönülen ülkenin ekonomik gelişimine etkisi nedir? Bu bölümde bu sorulara bazı yanıtlar vermeye çalışılıyor. İlk tespitlerden biri, geri göçün göç hareketlerinin önemli bir parçasını oluşturduğu. Geri göç, insanların genç ya da ileri yaşlarında yoğunlaşıyor. Ev sahibi ülkede entegrasyon özelliklerinin geri dönüş eğilimi üzerindeki etkisi muğlak. Göçmenler göç ve dönüş planlarını kişisel ve ailevi hedeflerine bağlı olarak yapıyorlar, ama kendi ülkelerindeki olanakları da hesaba katıyorlar. Bu bağlamda, geri dönüşü önkoşul yapmak gerekmez, göçmenlerin kendi ülkelerinin gelişmesine katkıda bulunabilecekleri bütün yollardan yararlanmak önem taşıyor. Zaman zaman kısmen ya da geçici dönüşler aracılığıyla yurt dışında yaşayan nüfusun işbirliğini sağlamak da beceri ve teknoloji transferini destekleyebilir. Bu onların ülkeleriyle bağlarının güçlenmesine yarayacak, böylece bazıları için geri döndükleri takdirde yeniden entegrasyonlarını kolaylaştıracaktır. Geri göç, kalkınma sürecini fiilen başlatmasa bile, bu şekilde ona destek olabilir.

Grafik III.6. Bazı Avrupa ülkelerinde 3-5 yıl yaşadıkdan sonra göçmenlerin kalış oranları (15 yaş ve üzeri nüfus) (%)

Raporun tam metni için: www.oecd.org/els/migration/imo

Bu özet metin içinde basılı sayfadan Excel™ dosyaları sunan bir hizmet olan **StatLinks** yer almaktadır!

© OECD 2008

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir

www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation Unit (PAC)

2 rue André-Pascal

75116 Paris

Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

